

یکشنبه 1دی 1392-19 صفر 1434-22 دسامبر 2013

بانک ملی ایران تا سال 1339 ش که قانون بانکی و پولی کشور به تصویب رسید، دارای حق انحصار نشر اسکناس بود و علاوه بر عملیات یک بانک تجارتي...

30 آذر- 19 صفر-22 دسامبر

* دفاع مقدس در گذر تاریخ

* بمباران شدید آبادان توسط ارتش بعث عراق (1359 ش)

اشاره: با آغاز جنگ تحمیلی، بسیاری از مناطق مرزی جمهوری اسلامی ایران اشغال شد و با در تیررس مستقیم آتش دشمن یعنی قرار گرفت. در این میان، شهر مقاوم آبادان که از همان اوان جنگ از سه طرف محاصره شده بود، همچنان به صورت پراکنده مقاومت می‌نمود. در این شرایط، هواپیماهای عراقی، به طور مرتب این شهر و سایر شهرهای مرزی را بمباران می‌کردند. در اولین روز زمستان 1359، سه فروند هواپیمای توپولوف و میگ عراقی به آسمان آبادان تجاوز کرده و مناطق مسکونی این شهر را هدف قرار دادند. خانه‌های مسکونی بسیاری ویران شد و گروهی از مردم بی‌گناه به شهادت رسیده و یا مجروح شدند. با این حال دو فروند از هواپیماهای عراقی، در بازگشت توسط جنگنده‌های ایرانی مورد هدف قرار گرفته و متلاشی شدند.

* 1 دی در گذر تاریخ

* کشتار وحشیانه مردم تبریز به دست قزاقان روسی (1290ش)

اشاره: پس از آن که دولت روسیه به خاطر استخدام مورگان شوستر آمریکایی به عنوان خزانه‌دار کل کشور در ایران، به دولت صمصام‌السلطنه اولتیماتوم داد، مجلس شورای ملی این اولتیماتوم را نپذیرفت. در نهایت با فشار و تهدید روس‌ها مبنی بر تصرف تهران، دولت ایران ناچار شد که اولتیماتوم را قبول کرده، مورگان شوستر را معزول نماید. در آن هنگام که بین مجلس و دولت، درباره رد یا قبول اولتیماتوم، مذاکره و گفتگو جریان داشت، قوای نظامی روسیه به اقدامات وحشیانه‌ای در چند شهرستان دست زدند. در تبریز بین ماموران نظمیه و سربازان روس، زد و خورد روی داد و به کشته و زخمی شدن تعدادی از دو طرف انجامید. شهر تبریز در نهایت در پنجم دی ماه آن سال به اشغال کامل نیروهای روسیه درآمد و سربازان روسی در تبریز در سطحی وسیع دست به کشتار مردم زدند. روس‌ها به وضع دلخراشی عده‌ای را با نفت و بنزین آتش زدند، دسته‌ای را در تنور آتش، سوزاندند و چند روز بعد، ثقة الاسلام تبریزی، عالم بزرگ آن شهر نیز به همراه عده‌ای دیگر از مشروطه خواهان، توسط روس‌ها به دار آویخته شدند.

* شروع به کار رسمی بانک مرکزی (1339ش)

اشاره: بانک ملی ایران تا سال 1339 ش که قانون بانکی و پولی کشور به تصویب رسید، دارای حق انحصار نشر اسکناس بود و علاوه بر عملیات یک بانک تجارتي، وظایف بانک مرکزی کشور را نیز بر عهده داشت. سرانجام به موجب قانون هفتم خرداد ماه سال 1339 ش، عملیات بانک ملی به دو قسمت تقسیم شد و آن قسمت که مربوط به حفظ ارزش پول و تنظیم اعتبارات و حق انحصار انتشار اسکناس و پول فلزی می‌باشد به بانک مرکزی ایران واگذار گردید. همچنین قسمت عملیات تجاری و اداره کردن صندوق پس انداز و... مانند سابق به عهده بانک ملی ایران باقی ماند. این قانون از اول دی ماه 1339 ش به طور رسمی به اجرا درآمد.

* تأسیس خبرگزاری رادیو و تلویزیون ایران (1350ش)

اشاره: در اول دی ماه 1350 ش، واحد مرکزی خبر با عنوان خبرگزاری رادیو و تلویزیون ملی ایران در چارچوب واحد اطلاعات و اخبار، کار خود را آغاز کرد. وظیفه این واحد، کسب خبر، تهیه عکس‌ها و تصاویر خبری از خبرگزاری‌های خارجی و دریافت خبر از سوی خبرنگاران داخلی در تهران و شهرستان‌ها و انتشار آن از طریق رادیو، تلویزیون و مطبوعات بود. این واحد از بخش‌های مختلفی از قبیل اخبار داخلی، اخبار شهرستان‌ها، اخبار خارجی و... تشکیل شده بود. اخبار دریافتی از داخل کشور و سراسر جهان، پس از ترجمه، تنظیم و بازبینی، برای کاربران داخل و خارج ارسال می‌شد. خبرگزاری رادیو و تلویزیون ایران که بعدها به واحد مرکزی خبر تغییر نام داد به ویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، از خبرگزاری‌های مهم خاورمیانه و حتی قاره آسیا محسوب شده و هم اکنون در کشورهای فرانسه، انگلستان، آلمان، روسیه، مالزی، ژاپن، پاکستان، هند، تاجیکستان، آذربایجان، ترکمنستان، بوسنی، سوریه، لبنان و ترکیه و... دارای نمایندگی می‌باشد. هزینه‌های این خبرگزاری را دولت تهیه می‌کند اما واحد مرکزی خبر در اجرای وظایف، استقلال نسبی دارد.

* صدور پیام حضرت امام خمینی برای کمک به بازماندگان فجایع اسرائیل در لبنان. (1356ش)

اشاره: در این پیام آمده بود: ما باید به جبران خدمت آنها، به بازماندگان و عزیزان آنها خدمت کنیم، خدمتی محترمانه و شرافتمندانه..

* در دانشگاه تهران تظاهرات وسیعی علیه رژیم برپا شد و شعارهایی دارند. (1349ش)

* سیل مهیب در طبرستان صدخانه را ویران ساخت(1350ش)

* شهادت «مجتبی استکی» نماینده شهرکرد در مجلس شورای اسلامی توسط منافقین کوردل (1360 ش)

اشاره: شهید مجتبی استکی، در سال 1334 ش در شهرکرد به دنیا آمد. وی پس از گذراندن دروس دبیرستان وارد دانشگاه شد و از انیستیتو تکنولوژی اهواز فارغ التحصیل گردید. شهید استکی، پیش از انقلاب با تشکیل جلسات مذهبی به ارشاد مردم می‌پرداخت و به سازماندهی نیروهای انقلابی در جریان تظاهرات ضد رژیم اهتمام می‌ورزید. این شهید گرانقدر پس از پیروزی انقلاب اسلامی، به عضویت کمیته انقلاب اسلامی و دادگاه انقلاب اسلامی درآمد و در مبارزه با طاغوت و فساد فعالیت نمود. شهید استکی که در ابتدا معلم دوره راهنمایی بود بعدها مسؤول آموزش و پرورش شهرستان فارس در استان چهارمحال و بختیاری شد. این شهید گرانقدر انقلاب اسلامی سرانجام در حالی که از طرف مردم شهرکرد به نمایندگی مجلس شورای اسلامی انتخاب شده بود در اول دی ماه 1360 در 26 سالگی توسط عوامل مزدور و منافق، در مشهد مقدس به شهادت رسید و در شهرکرد به خاک سپرده شد.

* تولد «ابو معشر بلخی» منجم شهر ایران (171 ق)

اشاره: ابومعشر بلخی به خاطر علاقه به ستاره‌شناسی به بغداد رفت و به تحصیل در این رشته پرداخت. وی از منابع مختلفی که به زبان‌های عربی، هندی، یونانی و سریانی نوشته شده بود، استفاده کرد تا آن که مشهورترین منجم عصر خود شد. آثار علمی ابومعشر بلخی تا قرن‌ها پس از مرگش در جهان اسلام و غرب، معتبر بود. بر اساس دیدگاه ابومعشر، همه‌ی معارف، منشاء الهی دارد و نشانه‌های وحی خداوندی در هر علمی، به چشم می‌خورد. آثار ابومعشر به دلیل برداشتن بخش‌هایی از متون کهنی که اصل آن‌ها از بین رفته، قابل توجه است. از مهم‌ترین آثار به جای مانده از این منجم مسلمان، می‌توان به کتاب‌های المَذْخَلُ الکبیر و المَوَالِیدُ الصغیرة اشاره کرد.

* رحلت فقیه جلیل آیت الله «سیدمرتضی لنگرودی» (1383 ق)

اشاره: آیت الله حاج سیدمرتضی لنگرودی در سال 1306 ق در حومه‌ی لنگرود در شمال ایران به دنیا آمد و در جوانی برای ادامه‌ی تحصیل به قزوین رفت. او سپس در تهران از محضر آیت الله تنکابنی علوم دینی و فقه را آموخت. ایشان در سال 1338 به نجف سفر کرد و سال‌ها از حوزه‌ی درس میرزای نایینی بهره‌مند شد، تا این که به درجه‌ی اجتهاد نایل آمد و در زمره‌ی مدرسین حوزه‌ی علمیه‌ی نجف قرار گرفت. آیت الله لنگرودی، مدت‌ها در حوزه‌ی قم به تدریس اشتغال داشت و کتاب‌هایی را نیز به رشته‌ی تحریر درآورد. ایشان در 77 سالگی درگذشت.

* 22 دسامبر در گذر تاریخ

* درگذشت خانم «جورج ایوُت» نویسنده معروف انگلیسی (1880م)

اشاره: ماری آن ایوانسْ معروف به جورج ایوت، داستان‌سرای پرآوازه انگلیسی در 22 نوامبر 1819م در این کشور به دنیا آمد. وی در 16 سالگی مدرسه را رها کرد و به اداره خانه و املاک پدر پرداخت. او زبان‌های یونانی، لاتینی، آلمانی و ایتالیایی را فرا گرفت و به فرهنگ خویش وسعت بخشید. ایوت در جوانی بر اثر زلزله مذهبی، از انجام فرایض دینی دست باز داشت و باورش را نسبت به مسیحیت از دست داد، با این حال، هرگز ریشه‌های عمیق اخلاقی در وجودش سستی نیافت. ایوت کار ادبی را با ترجمه کتاب زندگی مسیح(ع) در دهه 1840م آغاز کرد که در تیراژ زیادی به چاپ رسید. ایوت در برخی کارهای بعدی خود به این نکته تأکید می‌کرد که بشر به هنگام رنج بردن، تنها از راه‌های داشتن و بذل محبت و کمک به دیگران می‌تواند دردهای خود را تسکین بخشد. وی در داستان‌های خود، همدردی صمیمانه‌ای با مردم تیره‌روز ابراز می‌کند. زندگی، بحران‌های روحی و عذاب‌های وجدانی آنان را شرح می‌دهد و از راه واقع‌بینی و تحلیل دقیق خصوصیت‌های اخلاقی مردم شهرستان و طبقه‌هایی که با زبان و افکارشان از نزدیک آشناست در بیانی طنزآلود و پرجاذبه، به داستان‌نویسی در انگلستان غنای فراوان می‌بخشد. در واقع جورج ایوت را می‌توان راهگشای داستان‌نویسی جدید در انگلستان به شمار آورد. وی در نگارش داستان‌های خود، بیشتر از یک نویسنده، یک نقاد روشنگر و موشکاف بود و در زندگی خصوصی خود نیز، بیشتر از آنکه یک نویسنده به چشم بیاید، یک آموزگار بود. درباره آثار جورج ایوت، نقدهای فراوانی شده است و او را تنها کسی دانسته‌اند که مقامی پس از چارلز دیکنز، نویسنده شهر هم وطنش پیدا کرده و نفوذی غیرقابل انکار بر نویسندگان پس از خود نهاده است. از جورج ایوت آثار متعددی برجای مانده که مطالعه‌ای در زندگی شهرستان در 4 جلد، رامله در 3 جلد، آسیای روی نهر در 3 جلد و آدم بید در 3 جلد از آن جمله‌اند. ماری آن ایوانسْ معروف به جورج ایوت، سرانجام در 22 دسامبر 1880م در 61 سالگی درگذشت.

* پایان جنگ میان امپراتوری روم و کارتاژ (146 سال قبل از میلاد)

اشاره: کارتاژ از مهم‌ترین کوچ‌نشین‌های فنیقی بود که بنا به روایات قدیم، از سال 814 قبل از میلاد بنا شد. کارتاژها به دلیل دارا بودن موقعیت استراتژیک و قرار گرفتن در کنار دریا و در اختیار داشتن بندرهای خوب و مناطق حاصل‌خیز، به زودی شروع به پیشرفت نمودند. در آغاز، کارشان منحصر به تجارت بود اما در ادامه با تجهیز نیروی دریایی و ساخت کشتی، به توسعه قلمرو خود پرداختند و به تدریج در سیسیل، ساردنی، سواحل شمالی آفریقا و اسپانیا استقرار یافتند. روابط امپراتوری روم و کارتاژ در ابتدا دوستانه بود اما در پی جنگ کارتاژها با یکی از متحدان روم و تصرف سرزمین آن‌ها، جنگ بین رومی‌ها و کارتاژ آغاز شد. به طور کلی بین روم و کارتاژ، سه جنگ به وقوع پیوست که سومین و آخرین دوره جنگ‌های تاریخی و خونین میان آن دو در 22 دسامبر 146 ق.م، با پیروزی روم و اضمحلال حکومت کارتاژها به پایان رسید. جنگ‌های این دو امپراتوری به نام جنگ‌های پونیک معروف است و در اولین دوره آن‌ها، رومی‌ها و در دومین دوره، کارتاژها پیروز شده بودند و با پیروزی رومی‌ها، در جنگ سوم، امپراتوری کارتاژ عملاً متلاشی شد.

* وقوع زلزله بزرگ در جزیره سیسیل در دریای مدیترانه (1693م)

اشاره: در جریان زلزله بزرگ جزیره سیسیل واقع در جنوب ایتالیا در 22 دسامبر 1693م، سه شهر بزرگ این جزیره به کلی ویران شد و به شهرهای دیگر نیز خسارات فراوانی وارد آمد. این زلزله پرتلاطم‌ترین زلزله در تاریخ ایتالیا محسوب می‌شود که در جریان آن، بیش از هشتاد هزار نفر از مردم این جزیره کشته شدند.

* خروج قوای مهاجم فرانسوی و انگلیسی از مصر پس از پایان جنگ سوئز (1956م)

اشاره:

پس از حمله رژیم صهیونیستی به شبه جزیره سینا، تهاجم هوایی مشترک فرانسه و انگلیس علیه مصر نیز در اوایل نوامبر سال 1956م آغاز شد که در نتیجه این حملات، بسیاری از تأسیسات بندری کانال سوئز تخریب شد. دلیل اصلی این حملات که بعدها به جنگ کانال سوئز معروف گردید، اعلام ملی شدن این کانال توسط جمال عبدالناصر رئیس جمهور وقت مصر بود. تجاوز نیروهای انگلیس و فرانسه و اسرائیل به خاک مصر در سراسر جهان با نفرت و انزجار روبرو شد و حتی در خود فرانسه و انگلیس هم مخالفت‌های شدیدی را برانگیخت. نیروهای متجاوز سرانجام تحت فشار افکار عمومی جهان، به تصمیمات سازمان ملل متحد گردن نهاده و عملیات نظامی علیه مصر را متوقف ساختند. پس از آن، نیروهای حافظ صلح سازمان ملل متحد از روز پانزدهم نوامبر 1956م در طول کانال سوئز مستقر شدند و عملیات تخلیه نیروهای متجاوز از خاک مصر، پنجاه روز پس از آغاز تهاجم آنان، تا روز 22 دسامبر 1956م پایان یافت.

* انتخاب «کورت والذهایم» به عنوان چهارمین دبیر کل سازمان ملل متحد (1971م)

اشاره: کورتْ والذهایم، چهارمین دبیر کل سازمان ملل متحد در 21 دسامبر 1918 م در جنوب اتریش به دنیا آمد. وی در دانشگاه وین تحصیل نمود و در سال 1945م به عنوان دیپلمات وارد وزارت خارجه اتریش شد. والذهایم از آن پس به ترتیب در پست‌های سفیر اول اتریش در پاریس، ناظر در سازمان ملل، سفیر اتریش در کانادا، سفیر اتریش در سازمان ملل و وزیر امور خارجه اتریش خدمت کرد و از 22 دسامبر 1971 م، در سن 53 سالگی برای یک دوره پنج ساله به دبیر کلی سازمان ملل متحد منصوب شد. وی کار خود را در این پست از اول ژانویه 1972م آغاز کرد و در سال 1977م

مجدداً در سمت خود ابقا گردید. در مورد والدهایم می‌توان گفت زمانی که والدهایم به عنوان دبیرکل سازمان ملل متحد انتخاب شد، صهیونیست‌ها همواره با تبلیغات علیه او کوشیدند تا چهره ضد صهیونیستی وی را مخدوش سازند. حمله نظامی سال 1982 نیروهای رژیم صهیونیستی به جنوب لبنان با واکنش شدید والدهایم روبرو شد و کشتار صبرا و شتیلا و قتل‌عام آوارگان فلسطینی در این دو اردوگاه، به شدت از جانب والدهایم محکوم گردید. والدهایم با سخنان و موضع‌گیری‌های ضد صهیونیستی خود، اسرائیلی‌ها را اشغال‌گرانی معرفی کرد که با زور سرنیزه، خانه‌های فلسطینیان را غصب کرده‌اند. والدهایم در مقایسه با دبیرکل‌های پیشین سازمان ملل، از درایت سیاسی بیشتری برخوردار بود و در طول ده سال دبیر کلی سازمان ملل، نسبت به بحران‌های سیاسی جهان بیش از سایر رؤسای قبلی این سازمان به افکار عمومی مردم جهان توجه داشت. در زمان او، یاسر عرفات رهبر سازمان آزادی بخش فلسطین برای نخستین بار در طول عمر سازمان ملل توانست در سال 1974م وارد جلسه مجمع عمومی این سازمان شود. به همین سبب صهیونیست‌ها در بهار 1986م تبلیغات فراوانی علیه والدهایم به راه انداختند تا مانع از موفقیت او در انتخابات ریاست جمهوری اتریش شوند. با این حال، علی‌رغم تبلیغات گسترده صهیونیست‌ها در سطح جهان، والدهایم به ریاست جمهوری اتریش رسید. پیروزی والدهایم در این انتخابات، یک شکست سیاسی بزرگ برای صهیونیسم جهانی و امریکا محسوب شد. او در دوران مسئولیت خود در اتریش، همچنان زیر هجوم تبلیغاتی گسترده قرار داشت، به گونه‌ای که حتی کشورهای اروپایی زیر فشار لابی صهیونیست‌ها، از دعوت کورت والدهایم به کشورهايشان خودداری می‌کردند. والدهایم در 27 ژانویه 1982م در مراسم باشکوهی، مدال صلح سازمان ملل را به پاس تلاش‌های مداومش در راه صلح و امنیت جهانی دریافت کرد. والدهایم در نهایت در انتخابات سال 1992م از رقیب انتخاباتی خود شکست خورد و پس از نزدیک به پنجاه سال، از فعالیت‌های سیاسی کناره‌گیری کرد.

* سقوط حکومت دیکتاتوری «نیکلای چائوشسکو» در کشور رومانی (1989م)

* روز استقلال کشور «جزایر مارشال» از ایالات متحده امریکا

(1990م)

اشاره: مجمعالجزایر مارشال در منطقه اقیانوسیه قرار دارد و مساحتی حدود یک میلیون کیلومتر مربع از آب‌های اقیانوس آرام را دربرگرفته است. این مجمع الجزایر به عنوان یک کشور، از دو رشته جزایر به نام‌های راتاک و رالیک تشکیل شده است. در قرن شانزدهم، دریانوردان اسپانیایی، این جزایر را کشف نمودند و استعمارگران اسپانیا بیش از سه قرن آن را در اختیار داشتند. از سال 1850 نفوذ آلمان نیز در این مناطق آغاز شد اما در جریان جنگ اول جهانی، جزایر مارشال به تصرف ژاپن درآمد. جامعه ملل نیز در سال 1920م قیمومیت این جزایر را به ژاپن واگذار نمود. جزایر مارشال در جنگ جهانی دوم، به تصرف نیروهای امریکا درآمد و سازمان ملل نیز قیمومیت امریکا را تأیید نمود. از سال 1965م تمایلات استقلال‌طلبانه در این جزایر رو به گسترش نهاد. در سال 1979م این کشور صاحب دولتی خود مختار گردید و در اولین روز ماه مه همان سال، قانون اساسی آن تصویب شد تا اینکه جزایر مارشال در 22 دسامبر 1990 به استقلال دست یافت. با این حال تعدادی از جزایر این کشور به علت انجام آزمایشات هسته‌ای، دفن زباله‌های هسته‌ای و انهدام گازهای سمی در آن، غیرقابل سکونت گشته و بسیاری از ساکنان بومی آن دچار بیماری‌های گوناگون شده‌اند.

* انتقال قدرت به دولت موقت افغانستان پس از حمله امریکا به این کشور (2001م)

اشاره: پس از وقایع یازدهم سپتامبر 2001م در امریکا، تهاجم نظامی نیروهای امریکا و انگلیس به افغانستان شروع شد و بمباران هوایی شهرهای افغانستان و مراکز تسلیحاتی و آموزشی گروه طالبان و گروه القاعده در خاک این کشور آغاز گردید. در پی چندین هفته بمباران و موشک باران هواپیماهای امریکایی و انگلیسی، نیروی جبهه متحد شمال به سمت کابل پیشروی کرده و این شهر را آزاد کردند. از این پس گفتگوهای تحت نظارت سازمان ملل و با حضور چهار گروه عمده افغان برای به دست گرفتن قدرت در افغانستان در شهر بن آلمان صورت گرفت تا این‌که دولت موقت این کشور در 22 دسامبر 2001م، به سرپرستی حامد کرزای زمام امور افغانستان را در دست گرفت. بعد از روی کار آمدن دولت موقت، ادامه حکومت کرزای، در همایش سران افغانستان، موسوم به لوی جرگه که در 13 ژوئن سال بعد برگزار گردید، مورد تأیید قرار گرفت. یکی از وظایف این دولت ایجاد امنیت و فراهم آوردن شرایط مناسب جهت برگزاری انتخابات و تعیین دولت رسمی اعلام گردید. اما ادامه حضور بیگانگان و به ویژه نیروهای اشغال‌گر امریکایی باعث شد تا مردم افغانستان، تحقق دموکراسی در این کشور را غیرممکن بدانند. چندی پس از آن، قانون اساسی افغانستان به تصویب رسید و در روز 9 اکتبر 2004م، انتخابات ریاست جمهوری افغانستان در فضایی مبهم و به نفع کرزای صورت گرفت. (ر.ک: 8 اکتبر)

* آغاز مذاکرات صلح روسیه و آلمان در جریان جنگ جهانی اول (1917م)